

De eeuwenoude Hoosmolen

De hoosmolen aan de Leie te Drogen. Fragment van een schilderij door P.F. de Noter (1831). De enige gekende afbeelding van de molen met wieken.

LIEVEN DENEWET

De Bourgoyen mag dan wel een prachtig natuurreserveaat zijn, voor onze voorouders vormde het een moeilijk toegankelijk gebied. Er was zelfs een windmolen nodig om het overtollige water weg te pompen. Op de plaats van de huidige Hoosmolen stond al voor 1500 een houten ontwateringsmolen die een scheprad aandreef. Of de vermelding van de "Leyemolen" in 1315 al betrekking zou hebben op dit pompemaal, blijft alsnog een open vraag.

De verantwoordelijkheid voor de bemaling lag oorspronkelijk bij de plaatselijke heren, zoals de Kartuziers van Gent-Rooigem en de amman van Drogen. Later ging het beheer over op de Watering van de Bourgoyen. In 1597 werd de molen herbouwd als een houten achtkante windmolen, zoals men die nu nog veel in Nederland aantreft. Deze brandde af in 1701. Hetzelfde jaar nog werd de huidige stenen achtkantige romp opgetrokken.

Onlangs werd een reproductie van een schilderij teruggevonden met de Hoosmolen aan de Leie en op de achtergrond de torens van Gent. Het winters tafereel van de Gentse schilder Pieter Frans de Noter uit 1831 vormt trouwens de enige ons bekende afbeelding van de Hoosmolen als windmolen, dus nog met wiekenkruis.

Detail uit het stadsgezicht op Gent van Jacob Horenbault, 1619 (stadsarchief Gent)

van de Bourgoyen pompt opnieuw!

In 1852 werd het besluit genomen de bemaling door middel van een stoommachine te laten gebeuren. Er werd een vierkante schoorsteen naast de molen opgetrokken en het stoomtuig werd geleverd door het bedrijf Van De Kerckhove te Gent. In 1860 werden de kap en wiekenkruis verwijderd. Het scherprad, dat tot dan toe door de stoommachine werd aangedreven, moest in 1897 plaats ruimen voor een centrifugaalpomp, geleverd door Phoenix uit Gent. De oude stoommachine werd vervangen en zou tot in 1945 in werking blijven. De pomp zelf bleef gehandhaafd en werd nog tot in 1982 elektrisch aangedreven.

De molen kwam voor de eerste keer in de belangstelling in 1984, toen ondergetekende in een themanummer van het tijdschrift 'Molenecho's' de bewaarde herstelrekeningen uit de

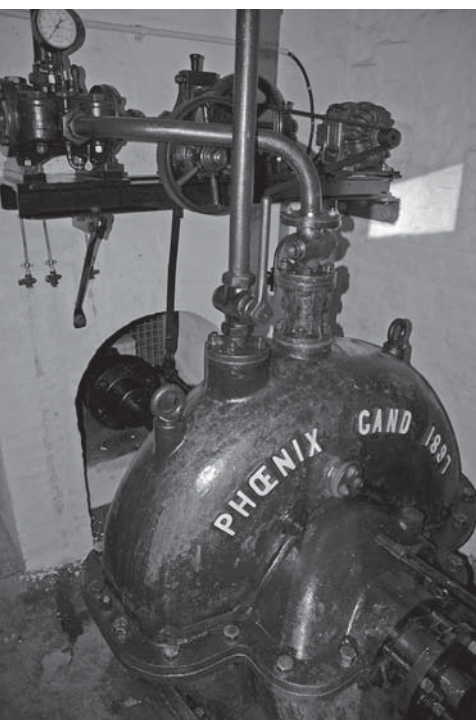
18de eeuw ontleedde. Hij kon ook nog de werking van de pomp optekenen uit de mond van de laatste bediener, Gerard Mortier uit Maria-kerke. Op 17 februari 1994 werd de Hoosmolen beschermd als monument.

In 1997 startte de Stad Gent een restauratieprogramma dat in 2005 werd afgerond. De site werd archeologisch onderzocht en het metselwerk werd grondig hersteld. De basis van de vroegere schoorsteen werd blootgelegd. Via een wenteltrap is de molen opnieuw toegankelijk tot boven. De pomp uit 1897, die al ruim twintig jaar stil lag, kan opnieuw water hozen. Uiteraard gebeurt dit nu enkel bij wijze van demonstratie. In de molenromp bevinden zich infopanelen over de geschiedenis, techniek en restauratie van de Hoosmolen.

De afgeknotte molenromp met de bakstenen schoorsteen uit het midden van de 19e eeuw

De roterende Phoenixpomp uit 1897 kan na de restauratie opnieuw water hozen.

In 2005 werd het restauratieprogramma van de hoosmolen afgerond.

